

Standardy Ochrony Małotelnich

Standardy ochrony małoletnich

Procedury regulujące ochronę dziecka przed krzywdzeniem.

Wstęp

Naczelną zasadą działań podejmowanych przez wszystkich pracowników Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim jest kierowanie się interesem uczniów oraz działanie dla ich dobra.

Celem Standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem jest zapewnienie uczniom Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim warunków do codziennego życia oraz wszechstronnego rozwoju w atmosferze poszanowania, życzliwości, akceptacji i pełnego bezpieczeństwa. Pracownicy Szkoły są zobowiązani do ochrony uczniów przed złym traktowaniem, przemocą i krzywdzeniem. Naczelną zasadą działań podejmowanych przez pracowników szkoły jest podmiotowe traktowanie uczniów. Niedopuszczalne jest krzywdzenie dzieci w jakiegokolwiek formie.

Dotychczas podejmowane przez ZSP Nr 5 działania w zakresie ochrony dzieci przed krzywdzeniem obejmowały:

1. W ramach rekrutacji personelu pracującego z uczniami prowadzona była ocena przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi.
2. Przy zatrudnianiu kandydata na nauczyciela, specjalistę lub pracownika ZSP Nr 5 Dyrektor Szkoły sprawdzał dane tej osoby w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym oraz w Krajowym Rejestrze Karnym.
3. Każdorazowo osoby zaproszone do współorganizowania procesu dydaktyczno - wychowawczego byli sprawdzani przez Dyrektora Szkoły w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym.
4. Wszystkie osoby pracujące z młodzieżą w ZSP Nr 5 są zobowiązane do przestrzegania zasad bezpiecznych relacji obowiązujących w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Piotrkowie Trybunalskim, nauczyciele i pracownicy ZSP Nr 5 brali udział w szkoleniach na temat zasad i procedur ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia, w szczególności w zakresie:

- rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci
- procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia
- odpowiedzialności prawnej pracowników placówki, zobowiązanych do podejmowania interwencji
- procedury „Niebieskie Karty”

1. Personel pedagogiczny ZSP Nr 5 pracujący z młodzieżą i ich rodzicami/opiekunami jest przygotowany, by prowadzić działalność informacyjno-edukacyjną dla:

- uczniów - na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem w realnym świecie oraz w Internecie
- rodziców/opiekunów prawnych - na temat:
- wychowania dzieci bez przemocy oraz chronienia ich przed przemocą i wykorzystywaniem

- działań interwencyjnych, jakie należy podjąć w sytuacji pozyskania informacji lub podejrzenia o krzywdzeniu dziecka oraz miejscach i instytucjach działających na rzecz ochrony dzieci
1. W ZSP Nr 5 wyeksponowane są informacje dla uczniów na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.
  2. Działania w sytuacjach kryzysowych, które dotyczą uczniów, są podejmowane niezwłocznie, z naciskiem na zachowanie bezpieczeństwa jego stanu psychofizycznego. Zarówno uczeń, jak i jego rodzice mają prawo do pełnej informacji na temat sytuacji oraz kroków, jakie podjęła szkoła w związku z nimi.
  3. Uczniowie, którzy nie przestrzegają ustalonych norm i zasad postępowania w szkole, podlegają sankcjom określonym w statucie szkoły.

Wewnętrzne procedury regulujące ochronę dzieci przed przemocą są zgodne z obowiązującymi w ZSP Nr 5 dokumentami: Statutem, Programem Wychowawczo-Profilaktycznym, jak również z obowiązującymi przepisami prawa, m.in:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.);
- Ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.);
- Ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.);
- Ustawą z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.);
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".
- Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.)

Wyjaśnienie terminów

Ilekcioć w niniejszych procedurach używamy poniższych terminów to rozumiemy przez nie:

- **krzywdzenie ucznia** - każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka (definicja WHO). Krzywdzenie dzieci i młodzieży to też beczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej beczynności, który ogranicza równe prawa młodzieży i zakłóca ich optymalny rozwój. Można wyróżnić następujące wymiary zjawiska krzywdzenia dziecka:
- **przemoc psychiczna** - to przewlekła, nie fizyczną, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniechanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem. przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie
- **przemoc fizyczna** - to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. (np. szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klaps, itp.)
- **przemoc seksualna** - to włączanie dziecka w aktywność seksualną (w kontakcie lub bez

kontaktem), której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Wykorzystanie seksualne może przyjąć również formę wyzyskiwania seksualnego, czyli jakiegokolwiek faktycznego lub usiłowanego nadużycia pozycji podatności na zagrożenia, przewagi sił, lub zaufania, w celach seksualnych, w tym, ale nie wyłącznie, czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z seksualnego wykorzystywania innej osoby. Szczególne zagrożenie wyzyskiwaniem seksualnym zachodzi w czasie kryzysów humanitarnych. Zagrożenie wyzyskiwaniem istnieje zarówno wobec dzieci jak i ich opiekunów (definicja za Biuletynem ONZ ST/SGB/2003/13). Przemoc seksualna to także gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, a także prezentowanie przy dziecku, zmuszanie do oglądania scen, sytuacji związanych z aktywnością seksualną

- **przemoc ekonomiczna** - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny
- **zaniedbanie** - to niezaspokajanie potrzeb dziecka w zakresie ochrony zdrowia, życia i prawidłowego rozwoju, np. głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z dzieckiem do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób dziecko spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby
- **przemoc rówieśniczą** - wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą jednostek lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji, np.: dręczenie (ang. bullying) jednych uczniów przez drugich, szydzenie z wyglądu, z choroby, z dysfunkcji, dysponowanie wizerunkiem bez zgody rówieśnika, namawianie do przestępstwa, wyśmiewanie, używanie przemocy fizycznej. Sprawcą może być pojedyncza osoba lub grupa. Przemoc rówieśnicza charakteryzuje się tym, że jest działaniem:
  - celowym i świadomym, skierowanym na zadawanie bólu lub wyrządzenie krzywdy ofierze,
  - systematycznie powtarzającym się,
  - zakładającym nierównowagę sił, ofiara jest słabsza od sprawcy
- **alienacja rodzicielska** - ograniczenie kontaktu i izolowanie dziecka od drugiego rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących dziecka, wymazywanie drugiego rodzica z życia dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
- **przemoc domowa** - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
  - narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
  - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
  - ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
  - istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

- **pracownik Szkoły** - osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, mianowania powołania lub umowy cywilno-prawnej. Osoby pracujące w ZSP Nr 5 dzielą się na pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych
- **dziecko, uczeń**- osoba przyjęta do Szkoły w toku postępowania rekrutacyjnego, po

dopełnieniu wszelkich niezbędnych formalności przez rodziców/opiekunów prawnych i będąca uczniem ZSP Nr 5

- **osoba odpowiedzialna za Internet** - to wyznaczony przez Dyrektora Szkoły pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez wychowanków na terenie Szkoły oraz nad bezpieczeństwem uczniów w Internecie
- **osoba odpowiedzialna za Wewnętrzne procedury** regulujące ochronę małoletnich przed krzywdzeniem zwany również koordynatorem - to wyznaczony przez Dyrektora ZSP Nr 5 pracownik/pracownicy, sprawujący nadzór nad realizacją wewnętrznych procedur ochrony dzieci przez przemocą
- **Zespół interwencyjny** to powołany przez Dyrektora w przypadku podejrzenia stosowania przemocy fizycznej lub psychicznej o dużym nasileniu oraz podejrzenia wykorzystania seksualnego. W skład zespołu wchodzi: Dyrektor, koordynator, wychowawca, specjaliści oraz inne osoby mające wiedzę na temat krzywdzenia małoletniego.

Standardy Ochrony Małoletnich

1. Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim ustanowił i wprowadził w życie „Standardy Ochrony Małoletnich”. Dokument jest udostępniony i upowszechniany.
2. Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim uczy i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.
3. Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy, a także ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.
4. Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim zapewnia uczniom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw a także oferuje edukację w zakresie odpowiedzialności prawnej młodocianych oraz ochronę przed zagrożeniami.
5. W Zespole Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka, działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich są dokumentowane.
6. Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi „Standardami Ochrony Małoletnich”.

Standard 1	Uczniowie, rodzice i pracownicy Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim znają „Standardy Ochrony Małoletnich”. Dokument ten jest dostępny i upowszechniany.
------------	--

Wskaźniki realizacji standardu:

- Dokument udostępniono na stronie internetowej ZSP Nr 5, wyłożono do wglądu u Dyrektora Szkoły.
- Informacje istotne dla małoletnich zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie

konsultacji indywidualnych, w trakcie realizowanych programów i zajęć o charakterze edukacyjnym.

Standard 2	Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne oraz przyjazne środowisko w Zespole Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim
------------	---

Wskaźniki realizacji standardu:

- Celem działań wszystkich pracowników Szkoły jest ochrona małoletnich wychowanków przed każdą formą krzywdzenia oraz zapewnienie im bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.
- Pracownicy Szkoły znają treść dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich” oraz poszerzają wiedzę i doskonałą umiejętności ochrony małoletnich poprzez odpowiednie szkolenia, seminaria i warsztaty.
- Pracownicy Szkoły skutecznie reagują w sytuacjach, gdy małoletni podopieczni są krzywdzeni.
- Pracownicy Szkoły, zgodnie ze swoimi kompetencjami i rolami, które pełnią, czuwają nad bezpieczeństwem małoletnich uczniów.

Standard 3	Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim oferuje rodzicom/ opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.
------------	--

Wskaźniki realizacji standardu:

- 1) Wszyscy rodzice/ opiekunowie prawni mają dostęp do obowiązujących w Zespole Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim „Standardów Ochrony Małoletnich”.
- 2) Rodzice/ opiekunowie prawni są zaangażowani w działania Szkoły prowadzone na rzecz ochrony małoletnich.
- 3) Szkoła uzyskuje od rodziców/ opiekunów prawnych swoich uczniów informacje zwrotne na temat realizacji „Standardów Ochrony Małoletnich”.
- 4) Szkoła umożliwia edukację rodzicom oraz opiekunom prawnym małoletnich, poprzez poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną małoletniego przed zagrożeniami oraz z zakresu metod wychowawczych bez kar fizycznych i krzywdzenia psychicznego.

Standard 4	Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim zapewnia małoletnim równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.
------------	---

Wskaźniki realizacji standardu:

- Szkoła oferuje małoletnim edukację w zakresie praw dziecka, człowieka i ucznia oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.
- Uczniowie są poinformowani o tym, gdzie i do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
- W Szkole dostępne są dla uczniów materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym a także zasad bezpieczeństwa w Internecie.
- W Szkole wyeksponowane są informacje dla małoletnich dotyczące możliwości uzyskania przez nich pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard 5	Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę uczniom Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim
------------	---

Wskaźniki realizacji standardu:

- Precyzyjnie określone są sposoby postępowania pracowników w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
- Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym.
- W Szkole ustalone są zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
- W Szkole wskazano osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie Sądu Opiekunczego oraz osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”. W skład Zespołu Interwencyjnego wchodzi: psycholog, pedagog, wychowawcy, pracownik zgłaszający podejrzenie zagrożenie bezpieczeństwa oraz inne osoby wskazane przez Dyrektora.
- W Zespole Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim wskazano osoby odpowiedzialne za formalne inicjowanie procedur dotyczących przyjmowania informacji o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenia mu wsparcia. Informacja o osobach przyjmujących zgłoszenia jest upowszechniona stronie internetowej Szkoły oraz na tablicy ogłoszeń.

Standard 6	W Zespole Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa małoletnich w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z Sieci.
------------	--

Wskaźniki realizacji standardu:

- W Szkole opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem.
- W Szkole określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.
- W Szkole opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Sieci oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Sieci.
- W Szkole opracowano i wdrożono procedury chroniące małoletnich przed krzywdzeniem w sytuacjach przemocy fizycznej, przemocy psychicznej, przemocy domowej, przemocy seksualnej oraz cyberprzemocy.
- W Szkole opracowano i wdrożono procedurę „Niebieskiej Karty”.
- Pracownicy Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim realizują plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

Standard 7	Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane
------------	--

Wskaźniki realizacji standardu:

- W Szkole prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletnich.

- Osoby upoważnione do przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem małoletnich składają oświadczenie o zachowaniu poufności a także zobowiązanie do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych.

Standard 8	Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony dzieci.
------------	--

Wskaźniki realizacji standardu:

- Przyjęte zasady i realizowane sposoby ochrony małoletnich są weryfikowane przynajmniej raz na dwa lata.
- Do weryfikacji stosowanych zasad i procedur Szkoła pozyskuje opinie u uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych, m.in.: poprzez anonimowe ankiety, rozmowy i obserwacje.
- Zasady monitoringu i kontroli „Standardów Ochrony Małoletnich” w Szkole określa Dyrektor

I. Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Zasady bezpiecznego budowania relacji między uczniami i pracownikami Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim

Wszyscy pracownicy Szkoły:

- nie dyskryminują uczniów ze względu na ich pochodzenie, wygląd, przekonania, itp.;
- odnoszą się z szacunkiem do każdego ucznia, jego innych przekonań, innych doświadczeń, innej perspektywy wynikającej z bycia nastolatkiem
- słuchają uczniów z uwagą oraz traktują jego wypowiedzi i przedstawioną wersję zdarzeń z należytą powagą
- używają języka pozbawionego ocen, etykiet, określeń stereotypowych, wulgarnych słów, gestów i żartów, obraźliwych uwag, wypowiedzi nawiązujących do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec wychowanków relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- tworzą kulturę otwartości i wzajemnej odpowiedzialności sprzyjającej zgłaszaniu i omawianiu wszelkich trudności
- działają w kontakcie z uczniem w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania.
- stosują zasadę poufności informacji służbowych, w szczególności informacji dotyczących danych wrażliwych dotyczących uczniów wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów. Obejmuje to również wizerunek ucznia, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności (dotyczy to współpracy z instytucjami realizującymi zadania w obszarze ochrony dobra dziecka i zapewnienia mu pomocy), aby chronić wychowanka, wyjaśniamy uczniowi powody takiego działania
- **Nauczyciel ma obowiązek tak zaaranżować okoliczności indywidualnej rozmowy z uczniem, aby zapewnić uczniowi komfort spotkania, jednocześnie niwelując ryzyko interpretacji sytuacji przez ucznia lub osoby trzecie jako naruszającej bezpieczeństwo**

ucznia, np. poprzez pozostawanie w miejscu widocznym dla osób trzecich, zachowanie odpowiedniego dystansu

Niedopuszczalne są następujące zachowania pracowników ZSP Nr 5 wobec uczniów:

- wszelkie zachowania, które zawstydzają, upokarzają, deprecjonują lub poniżają uczniów, lub mają znamiona innych form przemocy psychicznej, fizycznej lub wykorzystywania seksualnego
- niestosowny kontakt fizyczny z uczniem naruszający jego godność i autonomię, nie wolno w jakikolwiek sposób naruszać jego integralności fizycznej
- dotykanie ucznia w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny. Należy zachować szczególną ostrożność wobec uczniów, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że małoletni będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc uczniowi zrozumieć znaczenie osobistych granic
- zabronione jest podawanie uczniowi alkoholu, wszelkich substancji psychoaktywnych, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych
- akceptowanie bądź uczestniczenie w nielegalnych czynnościach, w które zaangażowany jest uczeń
- nawiązywanie relacji o charakterze seksualnym z uczniami
- pomocy w zamian za przysługi, w tym przysługi seksualne lub inne formy zachowań upokarzających, niezgodnych z prawem, poniżających lub wykorzystujących ucznia
- zachowywanie się w sposób seksualnie prowokacyjny, gorszący ucznia
- utrzymywanie kontaktów prywatnych z dzieckiem, poza czasem pracy i świadczonym zakresem pomocy
- przesyłanie dokumentów zawierających dane wrażliwe uczniów, w szczególności opinii, orzeczeń itp., może być realizowany jedynie przez oficjalne przyjęte w szkole systemy komunikacji w tym formie pisemnej, przez dziennik elektroniczny, przez konta mailowe w domenie udostępnionej przez szkołę.

Dopuszczalny kontakt fizyczny może wynikać jedynie z:

- zwyczajowymi, wynikający z uwarunkowań kulturowych, np. podanie ręki na przywitaniu, przytulenie w chwili udzielania wsparcia - jeżeli uczeń wyraźnie każdorazowo akceptuje lub prosi o taką formę wsparcia. Należy zwrócić również uwagę na różnice kulturowe związane z dotykiem wobec uczniów wywodzących się z innych kręgów kulturowych.
- czynności związanych bezpośrednio z procesem wychowania i opieki oraz specyfiką prowadzonych zajęć
- pomocą dziecku w czynnościach samoobsługowych w przypadku gorszego samopoczucia, zachorowania, wypadku, itp.
- w sytuacji, gdy potrzebą udzielenia mu wsparcia (za zgodą ucznia)
- koniecznością zapewnienia dziecku bezpieczeństwa

Kontakty nauczycieli i uczniów poza godzinami pracy:

- co do zasady kontakt z dziećmi powinien dotyczyć spraw opiekuńczych, dydaktycznych lub wychowawczych.
- jeśli zachodzi konieczność spotkania z uczniami poza godzinami pracy, nauczyciel zobowiązany jest poinformować o tym Dyrektora, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
- utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych

Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych uczniów zgodnie zobowiązującymi przepisami prawa. ZSP Nr 5 uznaje prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych.

W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków uczniów. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów uczniów, dokumentowaniu działań; zawsze jest uwzględniane dobro dziecka oraz ich/rodzica decyzja/zgoda na publikację wizerunku.

ZSP NR 5 uzyskuje pisemne zgody rodziców na wykonywanie młodzieży zdjęć oraz publikowanie ich w mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej Szkoły. Każdorazowo SZP Nr 5 wyjaśnia dzieciom do czego wykorzystane zostaną zdjęcia lub nagrania. Rodzic/opiekun prawny/pełnoletni uczeń ma prawo wycofać swoją zgodę, w każdym momencie trwania roku szkolnego, bez wskazywania uzasadnienia swojej decyzji.

W sytuacjach, w których rodzice lub widzowie wydarzeń i uroczystości realizowanych w ZSP Nr 5 rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

- Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki uczniów i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku małoletnich uczniów- przez ich rodziców;
- Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki uczniów nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę;
- Przed publikacją zdjęcia/nagrania online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku ucznia.

Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia dziecka

Na podstawie:

Poradnika: „Interwencja w przypadku dziecka krzywdzonego” opracowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi.

1. Jak rozpoznać przemoc wobec dziecka ?

Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że dziecko doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie z dużym prawdopodobieństwem możemy określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem małoletniego.

Sytuacja ucznia:

- uczeń, który decyduje się ujawnić przemoc, staje przed wyjątkowo trudnym wyzwaniem

emocjonalnym. Wymaga to nie tylko odwagi i determinacji, ale również oznacza konfrontację z niepewnością i strachem przed tym, co może się wydarzyć w przyszłości. Małoletni zazwyczaj pozostają w silnej zależności od swoich rodziców, a to zwłaszcza dotyczy tych, którzy są niepełnosprawni lub cierpią na przewlekłe choroby.

- aby zdecydować się na ujawnienie przemocy, wychowanek musi przezwyciężyć poczucie lojalności wobec rodzica sprawcy przemocy. Dodatkowo, musi stawić czoła ryzyku i zagrożeniu, które może wyniknąć z ujawnienia. Istnieje obawa, że to może nie tylko nie poprawić sytuacji w rodzinie, ale wręcz ją pogorszyć, co może wywołać wściekłość sprawcy i eskalację przemocowych zachowań wobec małego.
- małe, mówiąc o przemocy, nie podaje wszystkich informacji o swoich przeżyciach
- małowiemu towarzyszy lęk o los rodzica, opiekuna i swój własny.

Należy zareagować, gdy uczeń:

- jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie
- kradnie jedzenie, pieniądze itp.
- jest głodny
- nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.
- nie ma przyborów szkolnych, odzieży, butów i innych przedmiotów codziennego użytku
- ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia
- podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. uczeń często je zmienia
- pojawia się niechęć przed udziałem w zajęciach, które wymagają odsłonięcia ciała
- nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody
- boi się rodzica lub opiekuna, boi się powrotu do domu
- wzdraga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła
- cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.
- jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza itp.
- osiąga słabsze wyniki w nauce w stosunku do swoich możliwości
- ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, internet itp.)
- używa środków psychoaktywnych
- ucieka z domu
- nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania ucznia
- mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza

Należy zwrócić uwagę, gdy rodzic (opiekun) wychowanka:

- podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń dziecka
- odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem dziecka
- mówi o dziecku w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko (np.: używając określeń takich, jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”)
- poddaje dziecko surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca dziecko
- nie interesuje się losem i problemami dziecka
- często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa dziecko
- jest apatyczny, pogrążony w depresji
- zachowuje się agresywnie

- ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie
- nie ma świadomości lub neguje potrzeby dziecka
- faworyzuje jedno z rodzeństwa
- przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem (na przykład podczas zabawy)
- nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających

Jak rozmawiać z krzywdzonym wychowankiem?

- Zadbaj o sprzyjające warunki rozmowy:
  - oddzielny pokój,
  - z dala od osób postronnych,
  - bez pośpiechu.
- Używaj języka zrozumiałego dla dziecka.
- Okazuj uczniowi szacunek, akceptację i empatyczne zrozumienie.
- Bądź cierpliwy – wychowanek może zaprzeczać prawdzie.
- Nie naciskaj na wychowanek – wyznanie całej prawdy może łączyć się z ogromnym lękiem.
- Unikaj naprowadzania ucznia na odpowiedzi, które chciałbyś usłyszeć.
- Okaż zrozumienie, że nie łatwo jest mówić o trudnych sprawach, zwłaszcza jeśli dotyczą rodziny.
- Pochwal za odwagę podjęcia rozmowy tj. nie za treść rozmowy, lecz za to, że mówi.
- Bądź świadomy oznak zaniepokojenia dziecka o los rodziców – nie wypowiadaj przy nim negatywnych opinii o rodzicach.
- Nazwij przemoc – przemocą i pokaż uczniowi, że nie jest winny tego, co zrobił dorosły.
- Wesprzyj ucznia – utwierdź w przekonaniu, że nie tylko jego to spotkało, że wielu małoletnich przeżywa podobne problemy.
- Wyjaśnij uczniowi w przystępny sposób, co zamierzasz dalej robić. Pamiętaj, jak trudna jest sytuacja dziecka ze względu na:
  - wstyd,
  - poczucie winy,
  - strach przed ponownym skrzywdzeniem,
  - tajemnicę,
  - lojalność wobec sprawcy przemoc.

Rozpoznawanie przemocy wobec ucznia niepełnosprawnego oraz chorego przewlekle

Nauczyciele i pracownicy ZSP Nr 5 w przypadku pracy z uczniami mają świadomość trudności w identyfikacji symptomów krzywdzenia u dziecka chorego lub niepełnosprawnego. Należy zawsze dokonywać wnikliwej diagnozy sytuacji ucznia, gdyż:

- uczeń – oprócz trudnych dla niego zmian biologicznych, powstałych na skutek choroby – odczuwa zmiany w samopoczuciu oraz boryka się z adaptacją do swego nowego statusu społecznego, często ograniczoną rolą świadków i szczególnym statusem rodziców/opiekunów.
- trudne bywa również rozpoznanie śladów na skutek trudności w ustaleniu ich pochodzenia
- objawy dodatkowo towarzyszące niepełnosprawności lub chorobie ucznia – objawy te mogą być podobne do objawów z obszaru niepełnosprawności lub choroby, i dlatego bywają z nimi mylone. Przykładem takich objawów są zachowania lękowe ucznia, unikanie lub wycofywanie się z kontaktu. Ważna jest analiza, z czego wynikają niewłaściwe zachowania opiekuna – czy są konsekwencją obciążeń, braku wiedzy, powielania wzorców czy innych przyczyn
- ujawnienie stosowania przemocy wobec dziecka może być utrudnione ze względu na jego izolację

od innych dorosłych osób, ale także z powodu kłopotów w komunikowaniu się z nim, głównie ograniczeń w komunikacji słownej.

Źródło: Katarzyna Fenik-Gaberle, Renata Kałucka, Dziecko niepełnosprawne oraz chore przewlekle a przemoc w rodzinie. Rozpoznanie. Scenariusz szkolenia dla pracowników oświaty. Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2019 r.

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników i organizacji praktyk

- Dyrektor Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim zatrudnia osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do pracy z młodzieżą. Aby sprawdzić powyższe, szkoła podczas rekrutacji żąda informacji dotyczących :
  - wykształcenia kandydata
  - kwalifikacji zawodowe
  - przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata
- Szkoła może prosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki.
- Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę.
- Przed dopuszczeniem pracownika do wykonywania obowiązków nauczyciela/pracownika ZSP Nr 5 jest zobowiązane sprawdzić osobę zatrudnioną w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym.
- Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.
- Każdy przyjmowany pracownik zostaje zapoznany z niniejszymi procedurami.
- **Szkoła, przed skierowaniem małoletnich na praktyki, uzyskuje od pracodawcy oświadczenie o spełnieniu wobec opiekunów praktyk i innych osób odpowiedzialnych za kształcenie w formie praktyk obowiązków określonych w art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.**
- Pracownicy Szkoły posiadają niezbędną wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
- W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy Szkoły podejmują rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej formy wsparcia i motywowania ich do szukania dla siebie pomocy.
- Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.
- Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel – dziecko i dziecko – dziecko.

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia ucznia przez osobę ze środowiska rodzinnego

- W przypadku uzyskania przez wychowawcę/pracownika Szkoły informacji, że uczeń jest krzywdzony (jest uzasadnione podejrzenie o krzywdzenie) pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji do psychologa/pedagoga oraz Dyrektorowi Szkoły.
  - Dyrektor Szkoły i psycholog/pedagog rozmawia z uczniem o jego sytuacji rodzinnej/osobistej i podejmują decyzję o podjęciu kolejnych działań.
  - Dyrektor Szkoły niezwłocznie kontaktuje się z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa i informuje o stanie psychicznym dziecka (na podstawie informacji uzyskanych od psychologa) oraz planie działań, których celem jest zabezpieczenie dziecka.
  - Wychowawca/nauczyciel oraz psycholog/pedagog sporządzają opis sytuacji ucznia na podstawie rozmów z uczniem oraz opracowują plan pomocy dziecku, który powinien zawierać wskazania dotyczące:
    - podjęcia przez Szkołę działań w celu zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji
    - wsparcia, jakie Szkoła zaoferuje uczniowi
    - skierowania ucznia do specjalistycznej placówki pomocy małoletniemu (jeśli istnieje taka potrzeba)
  - Wychowawcy/ nauczyciele/psycholog/pedagog monitorują na bieżąco sytuację ucznia.
-
- W przypadkach bardziej skomplikowanych Dyrektor powołuje **Zespół interwencyjny**, w skład którego wchodzi: wyznaczony wychowawca(y), nauczyciel, psycholog, pedagog, Dyrektor i ewentualnie inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu ucznia.
    - wyznaczony członek/członkowie zespołu prowadzą rozmowę z rodzicem - opiekunem (w przypadku przemocy w rodzinie - z rodzicem/opiekunem niekrzywdzącym)
    - omawia rolę rodzica w podejmowaniu interwencji (wspieranie ucznia) - proponuje wsparcie
    - informują o ustawowym obowiązku podjęcia interwencji prawnej w tym procedury Niebieskiej Karta
    - informują o placówkach świadczących pomoc dziecku
  - Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy uczniowi
  - Plan pomocy dla ucznia jest przedstawiany przez koordynatora lub Dyrektora Szkoły rodzicom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
  - Koordynator lub Dyrektor Szkoły informuje rodziców o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd,).
  - Po poinformowaniu rodziców przez koordynatora lub Dyrektora Szkoły - zgodnie z punktem poprzedzającym - Dyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu.
  - Z przebiegu interwencji sporządza się **kartę interwencji** (załącznik). Kartę załącza się do akt osobowych ucznia. Wszyscy pracownicy Szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu ucznia lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
  - Gdy zaplanowane działania nie przyniosą efektu należy uruchomić procedurę „**Niebieskiej Karty**”
  - Jeśli nie będą przestrzegane ustalenia kontraktu lub będzie miało miejsce niewłaściwe wykonywanie władzy rodzicielskiej należy złożyć (równoległe lub niezależnie) wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację małoletniego /rodziny.
  - Dyrektor Szkoły może również złożyć zawiadomienie na policję lub do prokuratury.
  - Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.

Procedura Niebieskiej Karty

Procedura „Niebieskie Karty” jest procedurą interwencji obejmującą działania wielu służb, mającą na celu zatrzymanie przemocy domowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa osobie podejrzanej, że jest dotknięta przemocą domową. Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej, współpracując ze sobą opracowują plan pomocy dostosowany do potrzeb rodziny, udzielając jej wszechstronnego i kompleksowego wsparcia w jego realizacji.

Procedurę Niebieskiej Karty należy wszcząć na **podstawie samego uzasadnionego podejrzenia** zaistnienia przemocy w rodzinie chociażby niepopartego żadnymi dowodami (art. 9d ust. 4 ustawy), ale już dalsze prowadzenie procedury wymaga uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny (art. 9d ust. 2 ustawy).

- Pracownik Szkoły zauważający niepokojące symptomy lub gdy jest świadkiem krzywdzenia ma obowiązek reagować. Zobowiązany jest poinformować o zaistniałej sytuacji Dyrekcję Szkoły i psychologa/pedagoga.
- Niebieską Kartę” zakłada Dyrektor Szkoły. Decyzję o założeniu Niebieskiej Karty warto skonsultować z gronem pedagogicznym lub zespołem wychowawczym.
- Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec niepełnoletniego ucznia, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem wychowanka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej, jeżeli jest to możliwe. Jeśli nie ma możliwości zapewnienia obecności osoby spokrewnionej z uczniem, za osobę bliską można uznać wychowawcę, który sprawuje opiekę nad uczniem.
- Działania z udziałem ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta - A” osobie, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta -B”
- W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego ucznia, formularz „Niebieska Karta - B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta - B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie)
- Wypełniony formularz „Niebieska Karta -A” Szkoła przekazuje przewodniczącemu Zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim, w terminie nie później niż 7 dni od wszczęcia procedury.

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia ucznia w ZSP Nr5 przez pracownika

- Osoba podejrzewająca/ mająca informacje o krzywdzeniu ucznia przez pracownika Szkoły zgłasza problem Dyrektorowi ZSP Nr 5.
- Dyrektor zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem szkoły podejrzanym o krzywdzenie ucznia.
- W przypadku uzasadnionych podejrzeń, że sytuacja może wskazywać, że naruszone zostało dobro ucznia, Dyrektor Szkoły odsuwa pracownika od bezpośredniej pracy z uczniem do czasu wyjaśnienia zdarzenia.
- Wszystkie czynności dokumentowane są notatką służbową, która składa się z wyjaśnień

uczestników postępowania.

- W przypadku, gdy doszło do naruszenia praw lub dobra dziecka/ucznia Dyrektor ma 14 dni kalendarzowych na zawiadomienie o zdarzeniu rzecznika dyscyplinarnego. Termin ten liczy się od dnia powzięcia informacji o zdarzeniu.

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia uczniów przez rówieśników

- Osoba podejrzewająca krzywdzenie ucznia w ZSP Nr 5 przez rówieśników lub krzywdzony uczeń/jego rodzic (opiekun prawny) zgłasza problem do wychowawcy psychologa/ pedagoga szkolnego lub Dyrektora Szkoły.
- Wychowawca wraz psychologiem przeprowadza rozmowę z osobą poszkodowaną oraz z uczniem/uczniemi oskarżonymi o krzywdzenie kolegi/koleżanki.
- Po przeprowadzeniu takich rozmów wychowawca wraz z psychologiem/pedagogiem opracowuje plan pomocowy.
- W przypadku bardziej skomplikowanym wychowawca/psycholog/pedagog szkolny zgłaszają problem do Dyrektora Szkoły.
- Dyrektor powołuje zespół wychowawczy, w skład którego wchodzi: wychowawca, psycholog/pedagog oraz inni pracownicy ZSP Nr 5, którzy znają problem i mogą przyczynić się do jego rozwiązania.
- Sytuacja ucznia jest na bieżąco monitorowania, oceniane są efekty wdrażanego planu wsparcia. Koordynatorem tych działań jest wyznaczony przez Dyrektora wychowawca/specjalista.
- Dyrektor Szkoły może zaprosić do współpracy z zakresie interwencji i udzielania pomocy uczniowi, służby i instytucje zgodnie z ich kompetencjami.

Procedura postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

- Jeżeli w wyniku zdarzenia zachodzi potrzeba należy udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej /wezwać pogotowie ratunkowe.
- Niezwłocznie powiadomić o fakcie Dyrektora Szkoły.
- Powiadomić rodziców/ opiekunów prawnych ucznia.
- Osoba będąca świadkiem zdarzenia powinna zabezpieczyć ewentualne dowody przestępstwa, (np. ostre przedmioty, przedmioty pochodzące z kradzieży).
- Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
- W przypadku znalezienia na terenie Szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy i stalkingu

Informacja o tym, że w Szkole miała miejsce cyberprzemoc, może pochodzić z różnych źródeł.

Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice lub inni uczniowie – świadkowie zdarzenia, nauczyciele, pracownicy Szkoły. Niezależnie od tego, kto zgłasza przypadek cyberprzemocy, procedura interwencyjna powinna obejmować:

- udzielenie wsparcia ofierze przemocy
- zabezpieczenie dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia
- wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy
- Jeśli wiedzę o zajściu posiada wychowawca/nauczyciel lub pracownik szkoły - informuje o fakcie Dyrektora Szkoły.

- Wychowawca, psycholog/pedagog i Dyrektor wspólnie analizują zdarzenie i planują dalsze postępowanie.
- Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
- Jeśli to możliwe, należy podjąć próbę zidentyfikowania sprawcy cyberprzemocy.
- W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy niezwłocznie skontaktować się z policją.
- Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem Szkoły, Dyrektor ZSP Nr 5 przeprowadza rozmowę z uczniem - sprawcą przemocy o jego zachowaniu.
- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej
- sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że ZSP Nr 5 nie akceptuje żadnych form przemocy
- należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane
- sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów
- ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy
- Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna.
- Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
- Wychowawca, psycholog/pedagog powiadamiają rodziców sprawcy o zdarzeniu i o decyzji w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez Szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka
- Zasadne jest objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną, W uzasadnionych przypadkach pomoc może być realizowana również przez osoby, instytucje zewnętrzne, specjalizujące się w udzielaniu pomocy młodzieży.

Praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii

- Podejmując decyzję o rodzaju kary wobec sprawcy, należy wziąć pod uwagę:
  - rozmiar i rangę szkody – czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom (określa to rozmiar upokorzenia, jakiego doznaje ofiara), czy trudno jest wycofać materiał z sieci itp.
  - czas trwania prześladowania – czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent
  - świadomość popełnianego czynu – czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę koledze (niektóre akty cyberprzemocy popełniane są nieświadomie lub z niewielką świadomością konsekwencji), jak wiele wysiłku włożył w ukrycie swojej tożsamości itp.
  - motywację sprawcy – należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doświadczone prześladowanie
  - rodzaj rozpowszechnianego materiału.
- Po zakończeniu interwencji należy monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
- Rodzice/opiekunowie prawni dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy zostają poinformowani o problemie i otrzymują wsparcie i pomoc ze strony Szkoły.

- Szkoła prowadzi dokumentację związaną ze zdarzeniem oraz pracą wychowawczą realizowaną z młodzieżą.
- Większość przypadków cyberprzemocy nie wymaga powiadamiania sądu rodzinnego czy policji | i powinna być rozwiązywana przy użyciu dostępnych Szkołe środków wychowawczych. Istnieją jednak sytuacje, gdy konieczne staje się zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego, a mianowicie:
- jeśli rodzice/opiekunowie prawni sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do Szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, Dyrektor Szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do Szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka
- gdy Szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądaných rezultatów, Dyrektor powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z Ustawy o postępowaniu z nieletnimi. Poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp.) powinny zostać bezwzględnie zgłoszone na policję.
- Zgłoszenia dokonuje Dyrektor Szkoły.

Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

- Dyrektor Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim **wyznacza wicedyrektora ZSP Nr 5 Jakuba Rudnickiego, Iwonę Oryńską, Katarzynę Świątek jako osoby odpowiedzialne** za monitorowanie realizacji Standardów
- Do zadań osoby monitorującej **stosowanie Standardów Ochrony Małoletnich należy:**
  - reagowanie na sygnały naruszenia niniejszych Standardów
  - prowadzenie rejestru zgłoszeń
  - proponowanie zmian w niniejszych Standardach
- Osoba, o której mowa w niniejszym rozdziale zobowiązana jest przeprowadzać raz w roku ankietę monitorującą poziom realizacji wewnętrznych procedur ochrony małoletnich przez krzywdzeniem. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Dyrektorowi Szkoły.
- Dyrektor Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 5 w Piotrkowie Trybunalskim w razie potrzeby wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom szkoły nowe brzmienie.

Ważne telefony i adresy

- Telefon Zaufania - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” - tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia - tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni

w tygodniu);

- Fundacja Feminoteka - Telefon przeciwprzemocowy dla kobiet doświadczających przemocy (w tym kobiet transseksualnych) - tel. 888 88 33 88 (telefon czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11 - 19);
- Centrum Praw Kobiet - tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3);
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę - Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży - tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole - tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 - 15);
- Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka - tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc” - tel. 800 120 148 - (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża - tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 - 20);
- Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol” - <https://twojparasol.com/>.